

**Fundusze unijne w województwie
kujawsko-pomorskim**
na lata 2014-2020

Ostatnie osiem lat w życiu naszego regionu to okres szczególnie. Za sprawą funduszy unijnych w Kujawsko-Pomorskiem powstały: miejsca pracy, drogi, mosty, wiadukty, szkoły, szpitale, boiska, placówki kultury. Odrestaurowane zostały zabytki, wiele firm zyskało najnowocześniejszy sprzęt.

W znacznym stopniu inwestycje te zrealizowano dzięki pieniądзом z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Ale to nie koniec. W latach 2014-2020, w ramach kolejnego RPO WK-P, otrzymamy na wsparcie rozwoju regionu 1,9 miliarda euro. To dwa razy więcej niż mieliśmy do dyspozycji przy pierwszym rozdaniu unijnych środków! Decydując się na co przeznaczyć tę kwotę kierowaliśmy się przede wszystkim celami „Strategii rozwoju województwa 2020+”. Wynika z nich, że powinniśmy: z jednej strony walczyć z wykluczeniem i ubóstwem, wyrównywać szanse rejonów i środowisk rozwijających się dotąd wolniej; z drugiej wspierać rozwój przedsiębiorstw, zwłaszcza w kierunku gospodarki konkurencyjnej, ale przede wszystkim innowacyjnej. Ten ostatni cel zamierzamy osiągnąć zachęcając do współpracy naukowców oraz ludzi biznesu.

Żadnego z tych zamierzeń nie uda się jednak zrealizować bez Państwa – mieszkańców naszego regionu. Bo podstawowy i najważniejszy cel wykorzystania unijnych funduszy to poprawa jakości życia mieszkańców Kujaw i Pomorza.

Dlatego zachęcam do lektury tego opracowania, dzięki któremu dowiecie się Państwo na jakie przedsięwzięcia, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, będzie można otrzymać wsparcie. A to umożliwi przygotowanie wniosków o dofinansowanie.

Piotr Całbecki

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 - 2020 - kogo i co wspieramy:

SAMORZĄDY LOKALNE

Innowacyjność i konkurencyjność gospodarki
Cyfrowy region
Efektywność energetyczną i gospodarkę niskoemisyjną
Środowisko
Transport
Rynek pracy
Włączenie społeczne i walkę z ubóstwem
Edukację
Obszary wiejskie
Instrumenty wspierające rozwój samorządów – politykę terytorialną

PRZEDSIĘBIORCÓW

SEKTOR POZARZĄDOWY

Włączenie społeczne i walkę z ubóstwem
Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
Edukację
Rynek pracy
Środowisko

Szczegółowe informacje na temat funduszy unijnych w województwie kujawsko-pomorskim znajdziesz na www.mojregion.eu.

Jakimi środkami dysponujemy?

Środki UE dostępne w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020	EFRR w euro	EFS w euro	% alokacji
Oś 1. Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	429 623 387		22,7
Oś 2. Cyfrowy region	50 169 580		2,6
Oś 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	282 225 573		14,7
Oś 4. Region przyjazny środowisku	118 698 279		6,2
Oś 5. Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu	205 973 078		10,9
Oś 6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	241 624 704		12,6
Oś 7. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	39 768 991		2,1
Oś 8. Aktywni na rynku pracy		183 554 649	9,6
Oś 9. Solidarne społeczeństwo		124 636 401	6,6
Oś 10. Innowacyjna edukacja		131 079 539	6,9
Oś 11. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność		36 254 560	1,9
Oś 12. Pomoc techniczna		59 931 546	3,2
	1 368 083 592	535 456 695	100

SAMORZĄDY LOKALNE

Innowacyjność i konkurencyjność gospodarki

Region innowacyjny to region konkurencyjny. Dlatego gospodarka oparta na nowoczesnych rozwiązaniach to jeden z najważniejszych celów Unii Europejskiej. Pieniądze zostaną przeznaczone na rozwój istniejącej lub stworzenie nowej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego (np. centra wspierania biznesu, tereny inwestycyjne). Będzie można także dostać wsparcie na uporządkowanie i przygotowanie terenów po to, aby nadać im nowe funkcje gospodarcze.

Aby ułatwić gminom i powiatom prace nad nowoczesnymi rozwiązaniami wprowadziliśmy możliwość uzyskania wsparcia na tzw. przedkonkurencyjne zamówienia publiczne. Oznacza to, że samorząd będzie mógł realizować projekt, w ramach którego wspólnie z wykonawcą wypracuje produkt lub usługę, które w pełni spełnią jego potrzeby. Przykładowo, jeżeli samorząd terytorialny chciałby usprawnić działanie służby zdrowia poprzez wprowadzenie elektronicznej platformy wymiany danych pomiędzy lekarzem a pacjentem (obecnie dostępne rozwiązania na rynku nie umożliwiają w pełni zrealizowania tego celu) możliwe jest dofinansowanie prac nad takim rozwiązaniem.

Cyfrowy region

Chcemy, aby mieszkańcy regionu oraz działający na jego terenie przedsiębiorcy mogli załatwić jak najwięcej spraw drogą elektroniczną. Dlatego fundusze unijne wspierają rozwój i tworzenie nowych elektronicznych usług publicznych. Dotację dostaną też projekty polegające na cyfryzacji różnych treści. Dotyczyć to będzie zarówno informacji sektora publicznego, jak i zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego. Wsparte zostaną także projekty polegające na tworzeniu oraz rozwijaniu geograficznych systemów informacji przestrzennej.

Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna

FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄ EKOLOGICZNE ROZWIĄZANIA. DLATEGO ŚRODKI ZOSTANĄ PRZEZNACZONE NA PRODUKCJĘ I DYSTRYBUCJĘ ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH (Z WYŁĄCZENIEM ENERGII Z WIATRU).

Nowe RPO WK-P to również pieniądze na modernizację energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkaniowych oraz budynków użyteczności publicznej. Samorządy lokalne będą mogły otrzymać dofinansowanie na rozwój energooszczędnych i przyjaznych środowisku środków transportu publicznego w miastach (m.in. infrastruktura transportu publicznego wraz z zakupem taboru, buspasy, ścieżki rowerowe). Warto też wspomnieć o dotacjach na inwestycje wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej (np. energooszczędne oświetlenie publiczne, ścieżki rowerowe przyczyniające się do zmniejszenia ruchu samochodowego poza miastami).

Transport

Samorządy będą miały szansę otrzymać środki na przedsięwzięcia ujęte w „Kujawsko-pomorskim planie spójności komunikacji drogowej i kolejowej”. Wsparcie będą projekty związane z budową i modernizacją infrastruktury dworcowej oraz tej związanej z obsługą transportu pasażerskiego (np. wiaty, przystanki, kładki dla pieszych).

Drogi lokalne (gminne, powiatowe) oraz drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu wybierane będą do dofinansowania w oparciu o kryteria zawarte w „Kujawsko-pomorskim planie spójności komunikacji drogowej i kolejowej”.

Środowisko

DZIĘKI UNIJNYM ŚRODKOM SAMORZĄDY BĘDĄ MOGŁY REALIZOWAĆ PROJEKTY ZWIĄZANE Z RETENCJĄ WODNĄ (NP. JAZY, ZASTAWKI ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE). ICH ROLĄ JEST SPOWOLNIENIE LUB POWSTRZYMANIE ODPLYWU WODY (SZCZEGÓLNIENIE NA KUJAWACH), A TAKŻE ZMNIEJSZENIE PODTOPIEŃ I POWODZI.

33 mln euro – to kwota przeznaczona na kompleksowe inwestycje, które pozwolą zastąpić składowanie odpadów innymi metodami ich zagospodarowania. Selektywna zbiórka, recykling i przygotowanie do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – na takie rozwiązania stawiamy.

Samorządy lokalne będą mogły ubiegać się o dofinansowanie budowy sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej, oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody w aglomeracjach poniżej 10 tys. RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców). Na te projekty przeznaczono **35 mln euro** w ramach RPO WK-P.

WSPARCIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ W AGLOMERACJACH O WIELKOŚCI CO NAJMNIEJ 10 TYS. RLM FINANSOWANE BĘDZIE NA POZIOMIE KRAJOWYM Z PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.

Samorządy mogą także dostać dofinansowanie na przedsięwzięcia związane z ochroną siedlisk i gatunków. Szczególnie będą brane pod uwagę projekty na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody oraz projekty w zakresie zwalczania gatunków inwazyjnych. Fundusze unijne to także rozwój terenów zielonych w miastach. Na ten cel przeznaczono ponad **8 mln euro**.

Kultura

Priorytet w tym zakresie to rozwój instytucji kultury, a także kontynuacja działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym konserwacja zabytków i materiałów archiwalnych. Wsparcie będzie przeznaczone również na organizację imprez kulturalnych, spełniających wymagania określone w konkursie.

Gminy i powiaty będą mogły uzyskać dofinansowanie na przebudowę i rozbudowę instytucji kultury, a także na realizację projektów zakładających prace restauratorskie oraz konserwatorskie obiektów zabytkowych, na obszarach zabytkowych, przemysłowych o wartościach historycznych, jak również na konserwację zabytków ruchomych. Na te działania przewidziano **30 mln euro**.

Z POZIOMU KRAJOWEGO (POIIS) FINANSOWANE BĘDĄ PROJEKTY DOTYCZĄCE OBIEKTÓW I OBSZARÓW WPISANYCH NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO LUB UZNANYCH ZA POMNIKI HISTORII.

Rynek pracy

W ramach RPO WK-P wspieramy osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Ponad **96 mln euro** wspomogą przede wszystkim działalność powiatowych urzędów pracy. Pieniądze te będą mogły być przeznaczone na:

- ▶ doradztwo,
- ▶ szkolenia i kursy zawodowe,
- ▶ staże u pracodawców,
- ▶ bezzwrotne dotacje na założenie firmy.

CHOCIAŻ POMOC Z PROGRAMU REGIONALNEGO DOTYCZY OSÓB POWYŻEJ 29 ROKU ŻYCIA, TO ROZDZIELAJĄC FUNDUSZE UNIJNE NIE ZAPOMNIANO RÓWNIEŻ O OSOBACH MŁODSZYCH, KTÓRE BĘDĄ WSPIERANE ZE ŚRODKÓW PROGRAMU KRAJOWEGO WIEDZA, EDUKACJA, ROZWÓJ (PO WER).

Jednostki samorządu terytorialnego, a w szczególności gminy, będą miały duże możliwości wsparcia osób powracających do pracy po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych. Powstaną nowe żłobki i kluby dziecięce, a rodzice będą mogli otrzymać również dofinansowanie do zatrudnienia niani.

Włączenie społeczne i walka z ubóstwem

WSZYSTKIE GMINY I POWIATY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO BĘDĄ MIAŁY MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ KOMPLEKSOWYCH PROJEKTÓW DLA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA POMOCY SPOŁECZNEJ. PRZEDSIĘWZIĘCIA TEGO RODZAJU SĄ SZANSĄ NA ROZSZERZENIE DZIAŁAŃ I WSPARCIE KLIENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ POPRZECZ REALIZACJĄ TAKICH FORM JAK KURSY, SZKOLENIA, TERAPIE, WARSZTATY WSPIERAJĄCE OSOBY W PRZEZWYCIĘŻENIU TRUDNEJ SYTUACJI.

Ponad **43 mln euro** zostanie przeznaczone na rozwój usług społecznych. Dzięki tym pieniądzom samorządy będą mogły zapewnić dostęp do usług opiekuńczych nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, poprzez takie formy jak: dzienny dom pobytu czy klub samopomocy. Możliwa będzie również realizacja działań związanych z poprawą dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej (np. poradnictwo rodzinne, terapia rodzinna czy też usługi asystentów rodziny). Gminy i powiaty mogą również uzyskać środki na rozwój usług w mieszkaniach o charak-

terze wspomaganym (np. mieszkanie chronione dla osób z niepełnosprawnościami). Dodatkowo możliwe będzie również uzyskanie dofinansowania na przebudowę lub remont mieszkań socjalnych, wspomaganym i chronionym.

Samorządy lokalne w ramach rozwiązywania problemów społecznych na poziomie lokalnym mogą uzyskać dotację na założenie spółdzielni socjalnej. Tego rodzaju spółdzielnia może świadczyć m.in. usługi opiekuńcze na terenie danej gminy.

Edukacja

STAWIAMY NA ZWIĘKSZANIE JAKOŚCI EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ. PRZYCZYNI SIĘ DO TEGO UTWORZENIE NOWYCH PRZEDSZKOLI ORAZ ODPOWIEDNIEJ ILOŚCI MIEJSC W JUŻ ISTNIEJĄCYCH, A TAKŻE ZAPEWNIENIE KOMPETENTNEJ I WYKWALIFIKOWANEJ KADRY.

Blisko **77 mln euro** przeznaczono na wsparcie kształcenia ogólnego i zawodowego. Samorządy lokalne będą mogły pozyskać środki m.in. na:

- ▶ dodatkowe zajęcia z zakresu informatyki, matematyki, przyrody czy języków obcych, zajęcia wyrównawcze i rozwijające uzdolnienia,
- ▶ wyposażenie pracowni szkolnych w sprzęt,
- ▶ staże i praktyki zawodowe dla uczniów u pracodawców,
- ▶ podnoszenie kwalifikacji nauczycieli,
- ▶ wsparcie stypendialne dla uczniów.

Gminy i powiaty będą mogły pozyskać też środki na realizację kursów zawodowych, szkoleń z języków obcych i obsługi komputera dla osób dorosłych, na co przeznaczono ponad **39 mln euro**.

Obszary wiejskie

Planując wsparcie obszarów wiejskich postanowiliśmy przekazać dużą część inicjatywy w ręce społeczności lokalnych. To one najlepiej znają swoje potrzeby. Dlatego istotnym elementem z punktu widzenia samorządów lokalnych jest wsparcie realizowane z udziałem Lokalnych Grup Działania w ramach tak zwanego rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, na które przeznaczono blisko **76 mln euro**.

Unijną dotację będą mogły uzyskać projekty rewitalizacyjne (np. remonty pomieszczeń i inne inwestycje infrastrukturalne mające służyć do realizacji działań aktywizujących społeczność). Dofinansowane będą też projekty pomagające w rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, np. poprzez tworzenie i wspieranie usług świadczonych przez małe inkubatory przedsiębiorczości. Możliwe będzie również dofinansowanie działań na rzecz zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich np. poprzez tworzenie świetlic środowiskowych, klubów pracy czy też działania animatora aktywności lokalnej.

Instrumenty wspierające rozwój samorządów – polityka terytorialna

CELEM POLITYKI TERYTORIALNEJ JEST ODEJŚCIE OD POSTRZEGANIA OBSZARÓW PRZEZ PRYZMAT UMOWNYCH GRANIC. ZAMIAST TEGO ZWRACA SIĘ UWAGĘ NA INDYWIDUALNY POTENCJAŁ DANEGO TERENU I WZAJEMNE ZALEŻNOŚCI, KTÓRE ZACHODZĄ MIĘDZY RÓŻNYMI JEDNOSTKAMI ADMINISTRACYJNYMI.

Wzajemne relacje mogą tutaj zachodzić zarówno na płaszczyźnie instytucjonalnej, programowej, jak i na poziomie konkretnych działań: infrastrukturalnych, społecznych, edukacyjnych, zwiększających pozytywne efekty współpracy pomiędzy obszarami.

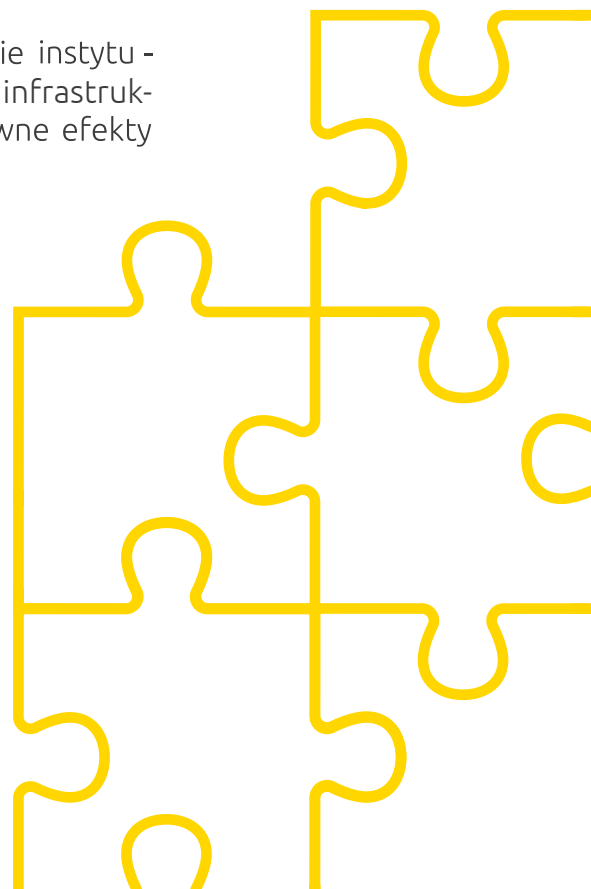
Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+ w warunkach naszego regionu proces planowania i wdrażania polityki terytorialnej będzie się odbywał na czterech poziomach:

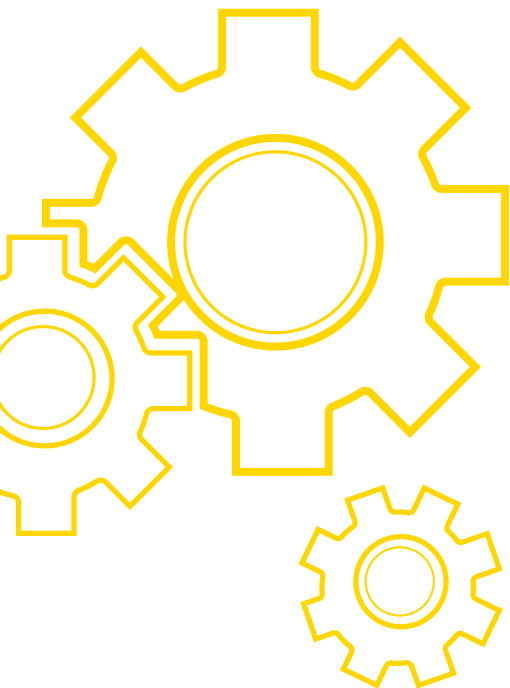
Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Bydgoszcz i Toruń oraz obszar powiązany z nim funkcjonalnie (ZIT);

Poziom regionalny i subregionalny – Obszar Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek/Grudziądz/Inowrocław i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie;

Poziom ponadlokalny – obejmuje swym zasięgiem obszar powiatu ziemskiego. Poziom ten określany jest jako „Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego”;

Poziom lokalny – w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS).

ZIT - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to nowa forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków Funduszy Europejskich. ZIT mają służyć realizacji strategii terytorialnych, poprzez zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Samorządy będą wspólnie podejmować kompleksowe działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i społecznych, które mają wpływ na funkcjonalne obszary miejskie. Będą one finansowane ze środków RPO WK-P na lata 2014-2020 oraz ze środków krajowych programów operacyjnych (np. POIiŚ).

RLKS - ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

Drugim nowym narzędziem możliwym do realizacji w latach 2014-2020 jest rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS). Pozwoli ono wspierać rozwój społeczno-gospodarczy na poziomie lokalnym. RLKS to budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację lokalnej ludności i zachęcanie jej do podejmowania własnych, oddolnych inicjatyw. Celem tych działań jest poprawa konkurencyjności obszarów, na których brakuje miejsc pracy, pogarszają się warunki życia oraz kumulują się inne problemy społeczne.

Wsparcie Przedsiębiorców

BLISKO 23% ŚRODKÓW DOSTĘPNYCH W RPO WK-P NA LATA 2014-2020 JEST DO DYSPOZYCJI PRZEDSIĘBIORCÓW

Na to, by działające w naszym województwie firmy mogły korzystać z najnowszych osiągnięć nauki, a tym samym lepiej radziły sobie na rynku, zostanie przeznaczony co piąte euro z RPO WK-P 2014-2020, czyli niemal **430 mln euro**. Przedsiębiorcy uzyskają wsparcie finansowe na przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych, prowadzących do wytworzenia produktu lub usługi, które zapewnią im większą konkurencyjność na rynku. Będą mogli również zakupić usługi doradcze w zakresie wspierania innowacyjności. Pieniądze z RPO WK-P pozwolą również stworzyć lub ulepszyć zaplecza badawczo-rozwojowe w firmach.

Właściciele firm poszukujący swoich możliwości na rynkach zagranicznych będą mogli uzyskać w nowym programie operacyjnym wsparcie zarówno o charakterze doradczym, jak i inwestycyjnym. Dzięki temu poszukiwanie nowych rynków zbytu oraz partnerów biznesowych powinno być łatwiejsze.

O tym, że dodatkowe pieniądze pomocne są na różnych etapach istnienia firmy nie trzeba nikogo przekonywać. Fundusze Europejskie to pomoc dla tych, którzy dopiero próbują swoich sił na rynku, jak i tych poszukujących nowych możliwości. Dlatego w RPO WK-P przewidziano środki dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność, jak i dla tych, którzy chcą uzyskać środki na przeprowadzenie niezbędnych projektów rozwojowych. Przedsiębiorcy będą także mogli pozyskać wsparcie na zwiększenie efektywności energetycznej swoich firm.

Dobra firma to również wykwalifikowani pracownicy. Dlatego przedsiębiorcy będą mieli szansę ubiegać się o dofinansowanie usług szkoleniowych, doradczych, diagnostycznych czy studiów podyplomowych dla pracowników.

JEDNOCZEŚNIE W RAMACH PO WER PRZEDSTAWICIELE MŚP BĘDĄ MOGLI SKORZYSTAĆ Z ANALIZY POTRZEB ROZWOJOWYCH ORAZ DODATKOWO UZYSKAĆ WSPARCIE SZKOLENIOWO-DORADCZE W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA NA RYNKU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH CZY ZASAD REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W FORMULE PARTNERSTWA PUBLICZNO – PRYWATNEGO.

Sektor pozarządowy

Znaczącą rolę w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 odgrywają organizacje pozarządowe. Poniżej zaprezentowano najistotniejsze obszary, w których organizacje pozarządowe uzyskają możliwość otrzymania wsparcia.

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I WALKA Z UBÓSTWEM

Obszarem, w którym udział organizacji pozarządowych będzie odgrywał wiodącą rolę będzie obszar włączenia społecznego i walka z ubóstwem, z naciskiem na rozwój usług społecznych. Organizacje pozarządowe będą mogły ubiegać się o dofinansowanie do:

- ▶ usług opiekuńczych nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami (poprzez ośrodki zapewniające opiekę dzienną, ale również rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych świadczonych w środowisku w tym: usługi asystentów osób niepełnosprawnych, teleopieka, usługi opiekuńcze dla osób starszych świadczone w ich domach),
- ▶ usług wspierających rodziny i pieczę zastępczą (np. w postaci placówki wsparcia dziennego, asystentury rodzinnej czy też poradnictwa),
- ▶ usług realizowanych w mieszkaniach o charakterze wspomaganym (w tym w mieszkaniach chronionych czy też treningowych) z uwzględnieniem dofinansowania na przebudowę lub remont,
- ▶ usług świadczonych na rzecz osób bezdomnych.

Unijne środki przeznaczone zostaną na rozwój i funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej (w tym organizacji pozarządowych). Będą to pieniądze na kursy, szkolenia i doradztwo dla ich pracowników oraz wolontariuszy, a także finansowanie specjalistycznych usług (jak np. usługi marketingowe czy księgowość).

Znaczącą rolę we wsparciu działalności podmiotów ekonomii społecznej będzie odgrywała możliwość uzyskania dotacji na zatrudnienie w organizacji pozarządowej osoby zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Warunkiem uzyskania takiej dotacji jest podejmowanie przez organizację przedsięwzięć o charakterze ekonomicznym (dochodowym).

ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

Kolejnym polem działania organizacji pozarządowych są Lokalne Grupy Działania w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). Dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty zakładające działania rewitalizacyjne na obszarach wiejskich (np. inwestycje infrastrukturalne mające służyć realizacji działań aktywizujących społeczność). Możliwe będzie również uzyskanie środków na działania zwiększające aktywności: społeczną i zawodową mieszkańców obszarów wiejskich np. poprzez tworzenie świetlic środowiskowych, klubów pracy czy też działania animatora aktywności lokalnej.

EDUKACJA

Podobnie jak samorządy lokalne, organizacje pozarządowe będą miały możliwość pozyskania środków na tworzenie nowych przedszkoli i punktów przedszkolnych oraz nowe miejsca przedszkolne w istniejących placówkach. Możliwe będzie również pozyskanie środków na realizację kursów zawodowych, szkoleń z języków obcych i obsługi komputera dla osób dorosłych, na co przeznaczono ponad **39 mln euro**.

RYNEK PRACY

W zakresie wsparcia osób powracających do pracy po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o środki na tworzenie nowych żłobków i klubów dziecięcych.

KULTURA I ŚRODOWISKO

Możliwe będzie pozyskanie dofinansowania na projekty z zakresu przebudowy, rozbudowy instytucji kultury, a także na realizację projektów zakładających prace restauratorskie oraz konserwatorskie obiektów zabytkowych na obszarach zabytkowych, przemysłowych o wartościach historycznych, jak również na konserwację zabytków ruchomych. Możliwe będzie także dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną siedlisk i gatunków w szczególności na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody oraz na projekty w zakresie zwalczania gatunków inwazyjnych. Wsparcie uzyskają też projekty dotyczące rozwoju terenów zielonych w miastach.

**Fundusze
Europejskie**

Główny Punkt Informacyjny FE w Toruniu

Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń

e-mail: ue.konsultacje@kujawsko-pomorskie.pl

Telefony do konsultantów:

(56) 621 84 09, (56) 621 83 41, (56) 621 82 68,
(56) 621 84 86, (56) 621 82 67, (56) 621 85 98,
797 304 122

Główny Punkt Informacyjny FE w Bydgoszczy

ul. Jagiellońska 9, 85-950 Bydgoszcz

e-mail: ue.bydgoszcz@kujawsko-pomorskie.pl

Telefony do konsultantów:

(52) 327 68 84, (52) 321 33 42, 797 304 123

Lokalny Punkt Informacyjny FE we Włocławku

ul. Bechiego 2, 87-800 Włocławek

e-mail: ue.wloclawek@kujawsko-pomorskie.pl

Telefony do konsultantów:

(54) 235 67 12, (54) 235 67 21, 797 304 126

Lokalny Punkt Informacyjny w Grudziądzu

ul. Sienkiewicza 22, 86-300 Grudziądz

e-mail: ue.grudziadz@kujawsko-pomorskie.pl

Telefony do konsultantów:

(56) 462 45 15, 797 304 124

Lokalny Punkt Informacyjny w Inowrocławiu

ul. Roosevelta 36-38, 88-100 Inowrocław

e-mail: ue.inowroclaw@kujawsko-pomorskie.pl

Telefony do konsultantów:

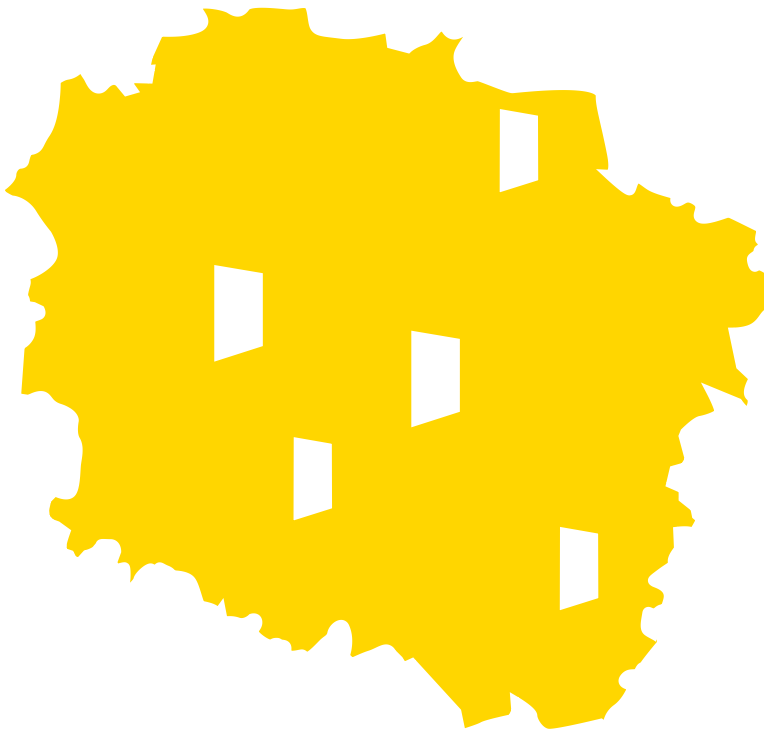
(52) 355 91 95, 797 304 125

Punkty w Twojej okolicy

Czynne:

poniedziałki i wtorki 7.30-17.30

środy, czwartki, piątki 7.30-15.30

**Zapraszamy do kontaktu, wyjaśnimy Twoje wątpliwości i pomożemy
uzyskać informacje na temat FUNDUSZY EUROPEJSKICH**

Wszelkie informacje nt. Punktów znajdziesz na stronie:
www.FunduszeEuropejskie.gov.pl/punkty

Wydawca:
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
www.mojregion.eu

Egzemplarz bezpłatny

